

TÜRKİYE'DE MAĞDUR ÇOCUKLAR

Bilgi Notu-2: Cinsel Suç Mağduru Çocuklar

Yazan: Didem Şalgam, MSc

Katkılar: Prof. Dr. Münevver Bertan, Gülgün Müftü, MA, Adem Arkadaş-
Thibert, MSc MA

İçindekiler

Grafik Listesi	2
Şekil Listesi	2
Tablo Listesi	2
1. Giriş	3
2. Ceza Mahkemelerinde Açılan Davalarda Çocuğa Karşı İşlenen Cinsel Suçlar	7
3. Cinsellik Amaçlı Çocuk Ticareti	9
Kaynakça	11

Grafik Listesi

Grafik 1: Cinsel Suç Mağduru Çocuk Sayılarının Cinsiyet ve Yaş Dağılımı, 2014.....	4
Grafik 2: Cinsel Suç Mağduru Çocuğa Güvenlik Birimi Tarafından Yapılan İşlem Türü, 2014.....	5
Grafik 3: Çocuğa Karşı Cinsel İstismar, Reşit Olmayanla Cinsel İlişki ve Cinsel Taciz Suçu İşlemiş Sanık Sayıları (2010-2014)	8
Grafik 4: Ceza mahkemelerinde Açılan Davalarda Çocukların Cinsel İstismarı Suç ve Karar Sayıları (2010-2014)	9
Grafik 5: Ceza Mahkemelerinde İnsan Ticareti (Md. 80/3) ve Fuhuş (Md.227/1) Kapsamında Açılan Davalarda Sanık Sayıları (2010-2014).....	10

Şekil Listesi

Şekil 1:Çocukların Mağduriyetine Neden Olan Suçlar Arasında Cinsel Suçların Dağılımı, 2014	3
Şekil 2: Ceza Mahkemelerinde Açılan Davalarda Çocuğa Karşı İşlenmiş Suç Türleri Arasından Cinsel Suçların Dağılımı, 2014	7

Tablo Listesi

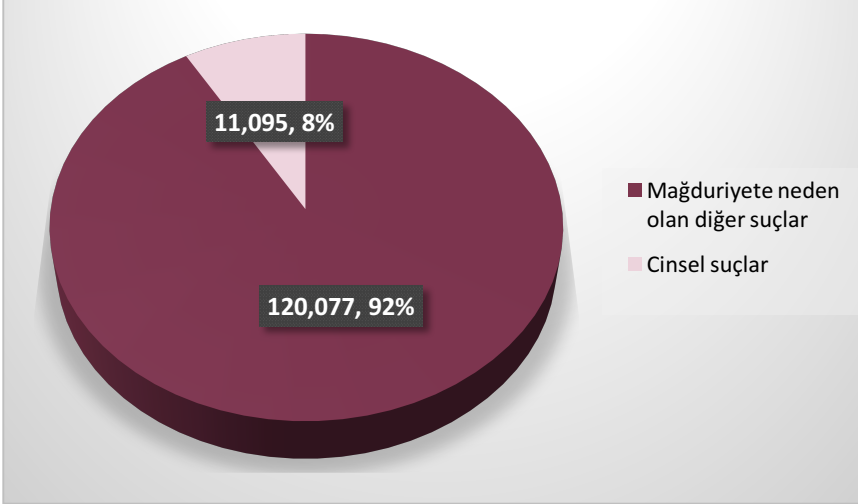
Tablo 1: Güvenlik Birimine Cinsel Suçlar Mağduru Olarak Gelen veya Getirilen Çocuğa Şüphelinin Yakınlık Durumu, 2014	6
--	---

1. Giriş

Çocuğun cinsel istismarı fiziksel, psikolojik, sosyal ve daha birçok açıdan çocuğa ağır zararlar verdiği için çocuğa karşı işlenen en ağır suçlardan biri olarak görülebilir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından yayınlanan araştırmaya göre, Türkiye’de 18 yaşından önce evlenen her 10 kadından biri hayatları boyunca bir kez cinsel istismara maruz kalmıştır (Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, 2015). 2014 yılında Adli Tıp Kurumu’na çocukların cinsel istismar ve sömürüsü ile ilgili her ay yaklaşık 650 vakanın geldiği rapor edilmiştir (Adalet Bakanlığı, 2014). Son yıllarda yapılan bu araştırma ve raporlardan da anlaşılacağı üzere, çocuklara karşı işlenen cinsel suçları önlemek için yapılan tüm ulusal ve uluslararası düzenlemeler ve çalışmalara rağmen, cinsel suç mağduru çocuk sayısı hala çok yüksektir. Çocukların cinsel istismar ve sömürüsü probleminin ele alınacağı bu bilgi notunda, Türkiye’de çocuğa karşı işlenen cinsel suçlar kapsamında açılan dava sayıları, suç türleri, sanık ve mağdur sayıları incelenecektir.

Şekil 1:Çocukların Mağduriyetine Neden Olan Suçlar Arasında Cinsel Suçların Dağılımı, 2014¹

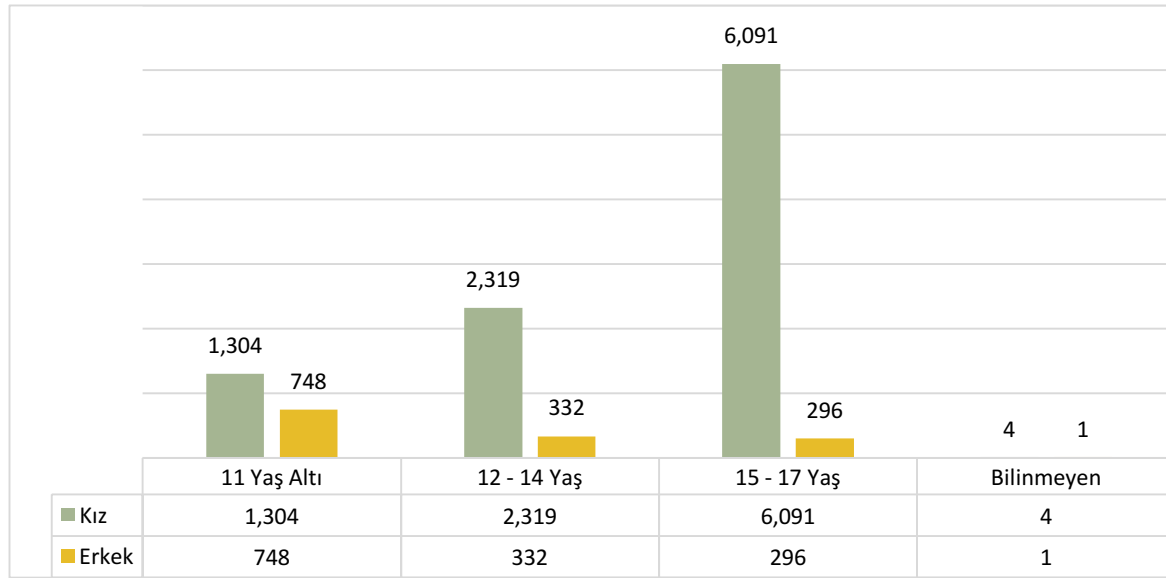
Kaynak: TÜİK, 2014, Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuklar

Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK) resmi verilerine göre, 2014 yılında mağdur olarak güvenlik birimine gelen toplam çocuk sayısı 131.172’dir. 2014 yılında, güvenlik birimine mağdur olarak gelen veya getirilen çocukların mağduriyetine neden olan 22 suç türü arasında cinsel suçlar %8’lik bir dilime sahiptir. (bkz. Şekil 1) TÜİK çocukların mağdur olarak güvenlik birimine gelmesine veya getirilmesine neden olan suç türlerini şu şekilde listelemiştir: yaralama, cinsel suçlar, aile düzenine karşı suçlar, hırsızlık, tehdit, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma, yağma (gasp), hakaret, trafik suçları, bilişim suçları, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak, satmak, satın almak, yangın çıkarmak, genel ahlaka aykırı suçlar, mala zarar verme, sahtecilik, konut dokunulmazlığını ihlali, 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanuna muhalefet, adliyeye karşı suçlar, cebir, çevreye karşı suçlar, toplumsal olaylar ve 5682 Sayılı Pasaport Kanuna muhalefet.

¹ Aksi belirtilmedikçe, bu metindeki tüm tablolar resmi kurumlardan alınan istatistiki veriler kullanılarak Uluslararası Çocuk Merkezi (UÇM/ICC) tarafından hazırlanmıştır

Her yaş grubundan ve cinsiyetten çocuklar cinsel suç mağduru olma riski taşımakta ve cinsel suç mağduru olabilmektedirler. Ancak, resmi istatistikler cinsel suç mağduru çocuk sayısının belli yaş grubu ve cinsiyetten olan çocuklarda daha fazla olduğunu işaret etmektedir. TÜİK, cinsel suç mağduru çocuk sayısını yaşlarına göre 4 gruba ayırmıştır: 11 yaş altı, 12-14 yaş arası, 15-17 yaş arası ve yaşları bilinmeyen çocuklar. Cinsel suç mağduru çocuk sayısının yaş gruplarına ve cinsiyete göre dağılımına geçmeden önce, değinilmesi gereken önemli bir husus bulunmaktadır. Her ne kadar uluslararası sözleşmeler 18 yaşını doldurana kadar her bireyin çocuk sayılacağını söylese de, TÜİK'in (ve birçok kurumun), Tablo 2'de de görüldüğü gibi, 17 yaşını doldurup, 18 yaşının içinde olan çocukları, yani 18 yaşını henüz doldurmamış çocukları göz ardı ederek çocuk kategorisine almadığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, 18 yaşını doldurmamış çocuklara ilişkin tüm verilere ulaşılamamaktadır.

Grafik 1: Cinsel Suç Mağduru Çocuk Sayılarının Cinsiyet ve Yaş Dağılımı, 2014

Kaynak: TÜİK, 2014, Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuklar

2014 yılında, cinsel suç mağduru olan toplam çocuk sayısı 11.095'tir. Grafik 1'de, 2014 yılında cinsel suç mağduru çocukların yaş grupları ve cinsiyete göre dağılımları görülmektedir. Bu tabloya göre, yaş grupları ve cinsiyetlerine göre cinsel istismar mağduru çocukların sayısı şu şekilde sıralanmaktadır:

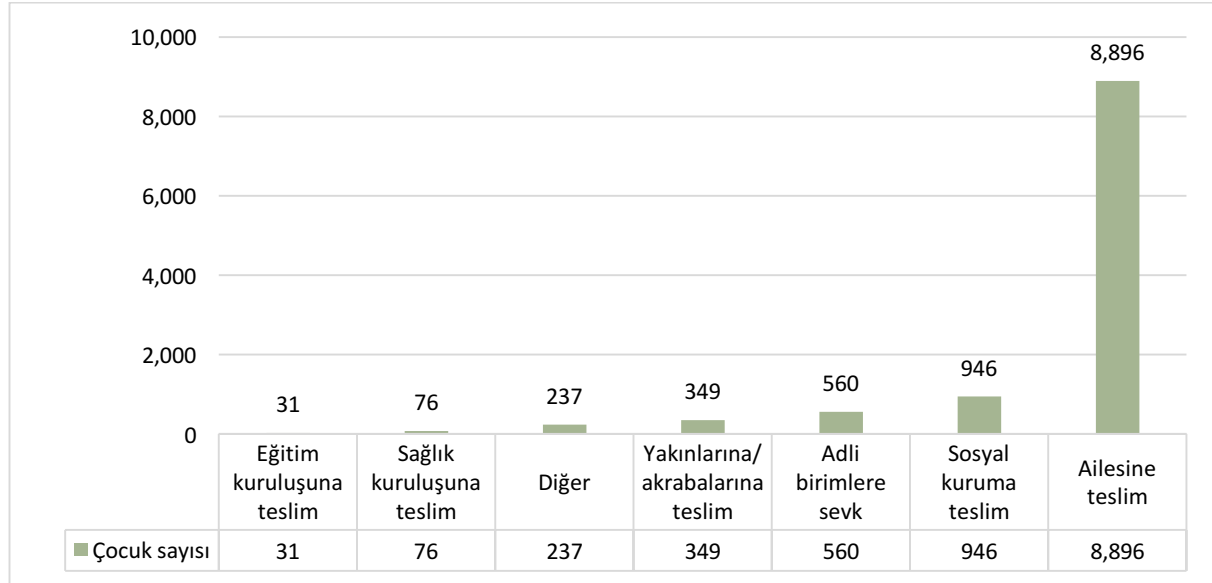
- 11 yaş altı 1.304 kız çocuk (% 11,75)
- 11 yaş altı 748 erkek çocuk (% 6,74)
- 12-14 yaş arası 2.319 kız çocuk (% 20,9)
- 12-14 yaş arası 332 erkek çocuk (% 2,9)
- 15-17 yaş arası 6.091 kız çocuk (% 54,8)
- 15-17 yaş arası 296 erkek çocuk (%2,6) cinsel suç mağduru olmuştur.

2014 yılında, Türkiye'de cinsel suç mağduru toplam kız çocuk sayısı 9.718 (87,5), cinsel suç mağduru toplam erkek sayısı ise 1.377 (%12,4)'dir.

Bu grafiğe bakıldığında ayrıca, yaşa bağlı olarak cinsel suç mağduru kız çocuk sayısının arttığı, ancak cinsel suç mağduru erkek çocuk sayısının azaldığı görülmektedir. Bu durum var olan toplumsal cinsiyet hiyerarşik ilişkileriyle açıklanabileceği gibi, cinsel suç mağduru çocukların veya yakınların ilgili birimlere başvuru yapip yapmamaları üzerinden de açıklanabilir.

Çocuklara karşı cinsel suç işleyen kişilerin kimler olduğu ve/veya olabileceği, suçun özü itibariyle oldukça çetrefilli bir konudur. Çocuklara karşı cinsel suç işleyen kişilerin profillerini net çizgilerle tanımlamak pek mümkün değildir, çünkü toplumda yaşayan neredeyse herkes çocuklara karşı cinsel suç işleyebilir. Ayrıca, çocuklara karşı cinsel suç işleyen kişiler çocukların aile bireyleri, akrabaları, arkadaşları, gibi çocukların yakinen tanıdıkları kişiler olabileceği gibi hiç tanımadıkları ve/veya kurumsal ilişkiler dolayısıyla tanıdığı kişiler de olabilir. Tablo 3, 2014 yılında güvenlik birimine cinsel suç mağduru olarak gelen ve/veya getirilen kız ve erkek mağdur çocuklara güvenlik birimi tarafından yapılan işlem türünü göstermektedir.

Grafik 2: Cinsel Suç Mağduru Çocuğa Güvenlik Birimi Tarafından Yapılan İşlem Türü, 2014

Kaynak: TÜİK, 2014, Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuklar

Grafik 2'ye göre, güvenlik birimlerine cinsel istismar mağduru olarak gelen çocuklardan, 8 bin 896 çocuk ailesine, 946 çocuk sosyal kuruma, 560 çocuk adli birimlere, 349 çocuk yakınlarına ve/veya akrabalarına, 76 çocuk sağlık kuruluşuna ve 31 çocuk eğitim kuruluşuna gönderilmiştir. Ayrıca, TÜİK'ten alınan verilerde cinsel istismar mağduru olarak güvenlik birimine gelen 237 çocuğa güvenlik birimlerinince "diğer" kategorisinde işlem yapıldığı belirtilmiş, ancak bu kapsamda yapılan işlemlerin neler olduğu açıklanmamıştır.

Tablo 1'de, 2014 yılında güvenlik birimlerine cinsel suç mağduru olarak gelen çocuğa şüphelinin yakınlık durumu gösterilmektedir.

Tablo 1: Güvenlik Birimine Cinsel Suçlar Mağduru Olarak Gelen veya Getirilen Çocuğa Şüphelinin Yakınlık Durumu, 2014

Şüphelinin Yakınlık Durumu	Erkek	Kız	Toplam
Öz Anne, Öz Baba ve Kardeşleri ile Beraber	6	104	110
Öz Anne, Üvey Baba ve Kardeşleri ile Beraber	9	86	95
Öz Anne ve Kardeşleri ile Beraber	5	32	37
Öz Baba ve Kardeşleri ile Beraber	28	237	265
Kardeşleri ile Beraber	8	98	106
Akrabaları ile Beraber	69	778	847
Arkadaşları ile Beraber	426	2.426	2.852
Tanıdık Yanında	464	2.214	2.678
Tek Başına	302	2.450	2.752
Yetiştirme Yurdunda	58	1.283	1.341
Bilinmeyen	2	8	10
Diğer	2	0	2

Kaynak: TÜİK, 2014, Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuklar

TÜİK'ten alınan 2014 verilerine göre,

- 2 bin 450 kız çocuğu ve 302 erkek çocuğu tek başınayken,
- 2 bin 426 kız çocuk ve 426 erkek çocuk arkadaşları ile beraberken,
- 2 bin 214 kız çocuk ve 464 erkek çocuk tanıdıklarının yanında,
- Bin 283 kız çocuk ve 58 erkek çocuk yetiştirme yurdunda,
- 778 kız çocuk ve 69 erkek çocuk akrabaları ile beraberken cinsel suç mağduru olmuştur.

Bunlara ek olarak, Tablo 1 ayrıca çocukların aile bireyleriyle beraberken (ve/veya aile bireyleri tarafından)² cinsel suç mağduru olduğunu göstermektedir. Bu anlamda, 2014 yılında

- 104 kız çocuk ve 6 erkek çocuk öz anne, öz baba ve kardeşleriyle beraberken,
- 86 kız çocuk ve 9 erkek çocuk öz anne, üvey baba ve kardeşleriyle beraberken,

² TÜİK, bu verilerin başlığını şüphelinin mağdura yakınlık durumu olarak vermiştir. Ancak, verilerin verilen isimler sebebiyle, çocukların bu kişilerin yanındayken mi yoksa bu kişiler tarafından işlenen cinsel suçlar sonucu mu mağdur oldukları net bir şekilde anlaşılmamaktadır. UÇM olarak, TÜİK'in bu Tablo'da veriler için kullandığı isimleri olduğu gibi almayı tercih ettik.

- 32 kız çocuk ve 5 erkek çocuk öz anne ve kardeşleriyle beraberken,
- 237 kız çocuk ve 28 erkek çocuk öz baba ve kardeşleriyle beraberken cinsel suç mağduru olmuştur.

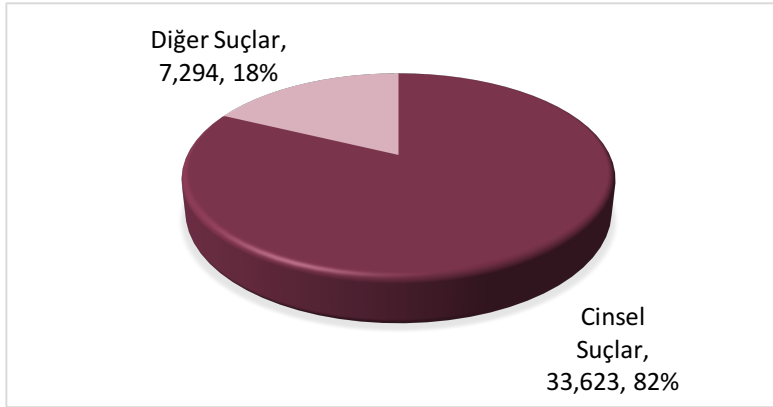
TUİK'ten alınan bu verileri destekleyen nitelikte olan araştırmalar da bulunmaktadır. Örneğin, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü tarafından 2015 yılında yayınlanan araştırmaya göre, Türkiye'de kadınların %38'i 15 yaşından önce bir yabancı tarafından ve %29'u aile üyelerine yakın erkek akrabaları tarafından cinsel istismara maruz kalmışlardır (Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, 2015). Ayrıca bu araştırma, aile içi cinsel istismar vakalarında dayı (%4) amca (%2), ve abinin (%2) cinsel istismarcı olarak ilk sıralarda yer aldıklarını göstermektedir.

Bu veriler, aile ve yetiştirme kurumu gibi çocuğun bakımından, korunmasından ve güvenliğinden sorumlu olan kurumların içinde de çocuklara karşı cinsel suçlar işlendiğini ve çocukların cinsel sömürü ve istismar mağduru olduklarını göstermektedir.

2. Ceza Mahkemelerinde Açılan Davalarda Çocuğa Karşı İşlenen Cinsel Suçlar

Ceza Mahkemelerinde çocuğa karşı işlenen suçlar incelendiğinde, çocuklara karşı işlenen suçlar dolayısıyla açılan davaların büyük çoğunluğunu *cinsel suçların* oluşturduğu görülmektedir. Şekil 2, 2014 yılında Ceza Mahkemelerinde çocuklara karşı işlenen suçlar dolayısıyla açılan davaların içinde cinsel suç nedeniyle açılan davaların dağılımını göstermektedir.

Şekil 2: Ceza Mahkemelerinde Açılan Davalarda Çocuğa Karşı İşlenmiş Suç Türleri Arasından Cinsel Suçların Dağılımı, 2014³

Kaynak: (Adli İstatistikler, 2014)

2014 yılında, çocuklara karşı işlenen suçlar dolayısıyla Ceza Mahkemelerinde 40 bin 917 dava açılmıştır. Bu davalardan 33 bin 623 tanesi, yani %82'si, cinsel suçlar kapsamında açılmıştır. Bu şekil, yapılan ulusal ve uluslararası tüm düzenlemelere rağmen, Türkiye'de çocuklara karşı işlenen cinsel suçların hala ne kadar yüksek olduğunu da göstermektedir.

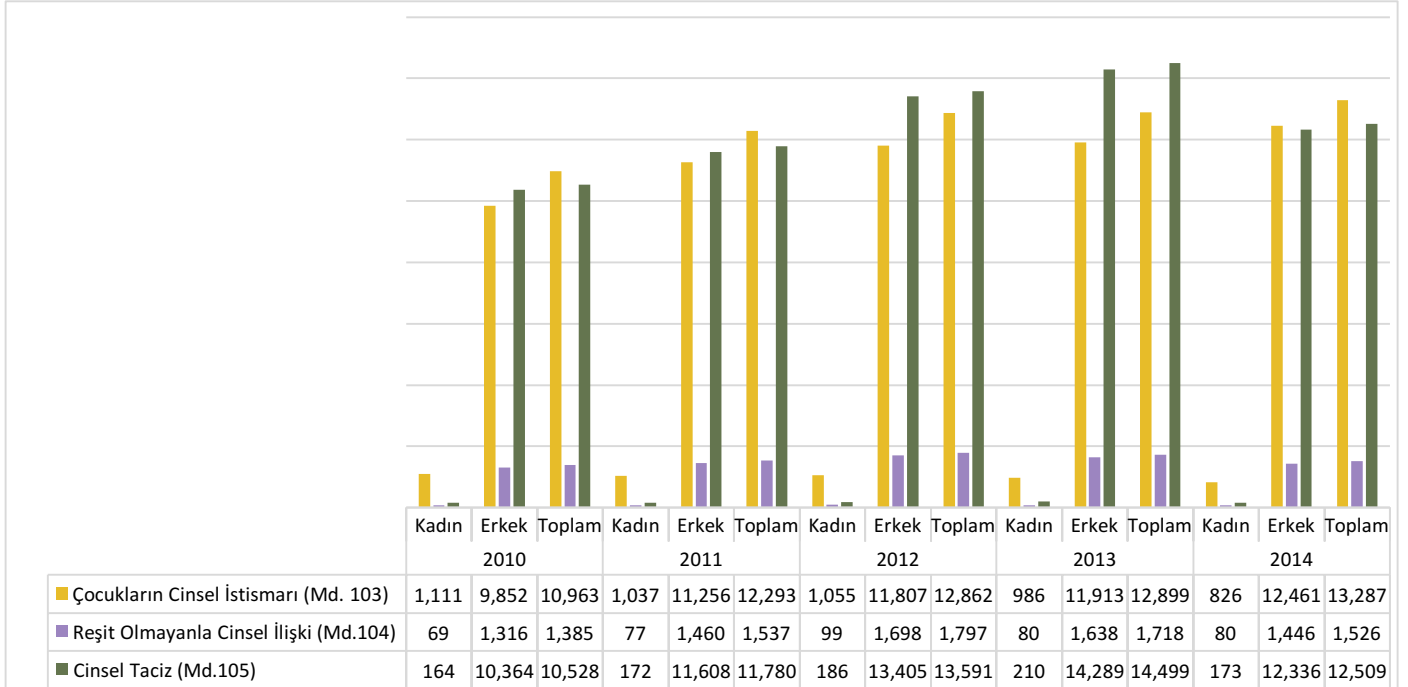
³ Şekil 2'te yer alan diğer suçlar kapsamında, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun, soykırım (Md. 76/1-e), insanlığa karşı suçlar (Md. 77/1-f), insan üzerinde deney (Md. 90/3), kişiyi hürriyetinden yoksun kılma (Md. 109/3-f), çocuğun soybağını değiştirme (Md. 231), kötü muamele (Md. 232/2), aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali (Md. 233/3) ve çocuğun kaçırılması ve alıkonulması (Md.234) ile ilgili maddeler de yer almaktadır. Cinsel suçlar ise aynı Kanunun insan ticareti, (Madde 80/3), çocukların cinsel istismarı (Md.103), 104, 105, 226/1-a;b, 226/3-1 ve 227/1 Maddelerini kapsamaktadır. Söz konusu maddelerine ilişkin ayrıntılı bilgi için bkz.

<http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf>

5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun, insan ticareti, insanlığa karşı suçlar, çocukların cinsel istismarı reşit olmayanla cinsel ilişki, cinsel taciz, müstehcenlik ve fuhuş suçlarını düzenleyen maddelerinde çocuklara karşı işlenen cinsel suçlar yer almaktadır.

Grafik 3'te, 2010-2014 yılları arasında çocuğa karşı cinsel istismar (Md.103), reşit olmayanla cinsel ilişki (Md.104) ve cinsel taciz (Md.105) suçlarını işlemiş sanık kadın ve erkek sayıları gösterilmektedir.

Grafik 3: Çocuğa Karşı Cinsel İstismar, Reşit Olmayanla Cinsel İlişki ve Cinsel Taciz Suçu İşlemiş Sanık Sayıları (2010-2014)

Kaynak: (Adli İstatistikler, 2014)

2010 yılında 10 bin 963 olan çocuğa karşı cinsel istismar suçu işlemiş toplam sanık sayısı %21,19 artış ile 2014 yılında 13.287'ye yükselmiştir. Reşit olmayanla cinsel ilişki suçu işlemiş toplam sanık sayısı 2010 yılında 1.385 iken, 2014 yılında %10 artışla 1.526'ya yükselmiştir. Son olarak, 2010 yılında 10.364 olan cinsel taciz suçu ise %20,6 artış ile 2014 yılında 12.509'a yükselmiştir.

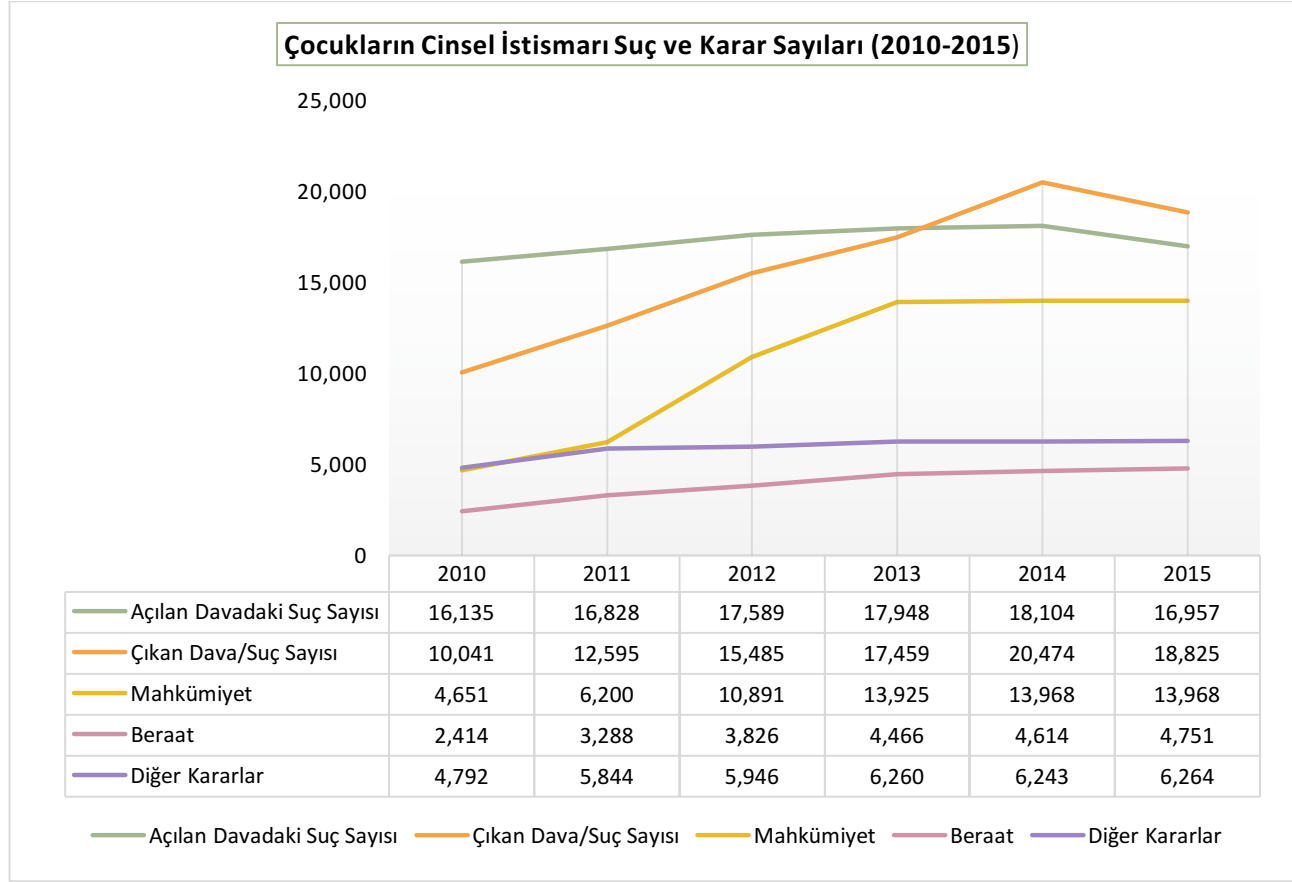
Grafik 3, ayrıca toplumda var olan genel kanının aksine, kadınların da çocuğa karşı cinsel suç işlediğini göstermektedir. Örneğin, 2014 yılında 826 kadın çocuğun cinsel istismarı, 80 kadın reşit olmayanla cinsel ilişki suçu ve 173 kadın da cinsel taciz suçu işlemiştir.

Açılan davalardan çıkan dava (karara bağlanan) dava sayısı ve dava karar türleri adalet sisteminde çocuğun cinsel istismar ve sömürsüne olan tutumu anlamak açısından önemlidir. Grafik 4'te, 2010-2015 yılları arasında Ceza Mahkemelerinde açılan davalarda çocukların cinsel istismarı suçu ve karar sayıları gösterilmektedir.

Grafik 4'e göre, 2010 yılında ceza mahkemelerinde çocuklara karşı işlenen cinsel suçlar kapsamında açılan dava sayısı 16 bin 135 iken, 2015 yılında bu sayı % 5,09 artış ile 16 bin 957'ye yükselmiştir. Açılan bu davalardan çıkan dava sayısı ise 2010 yılında 10 bin 41 iken, 2015 yılında %87,48 yükselerek 18 bin 825

olmuştur. Açılan ve çıkan dava sayılarındaki artışa paralel olarak, 2010- 2015 yılları arasında alınan mahkûmiyet ve beraat kararlarında da artış olmuştur.

Grafik 4: Ceza mahkemelerinde Açılan Davalarda Çocukların Cinsel İstismarı Suç ve Karar Sayıları (2010-2015)

Kaynak: Adli İstatistikler, 2015, http://www.adlisicil.adalet.gov.tr/istatistik_2015/ist_tab.htm adresinden alınan verilerle hazırlanmıştır.

2010 yılında çıkan 10 bin 41 davadan %46,32'si için mahkûmiyet ve %24'ü için ise beraat kararı verilmiştir. 2015 yılında çıkan 18 bin 825 davadan, %74,1'i için mahkûmiyet ve %25,23'ü için beraat kararı alınmıştır. 2010 ve 2015 yıllarında alınan mahkûmiyet ve beraat kararlarının o yıl çıkan dava sayısı içindeki dağılımları karşılaştırıldığında, mahkûmiyet kararlarında artış olduğu görülmektedir.

3. Cinsellik Amaçlı Çocuk Ticareti

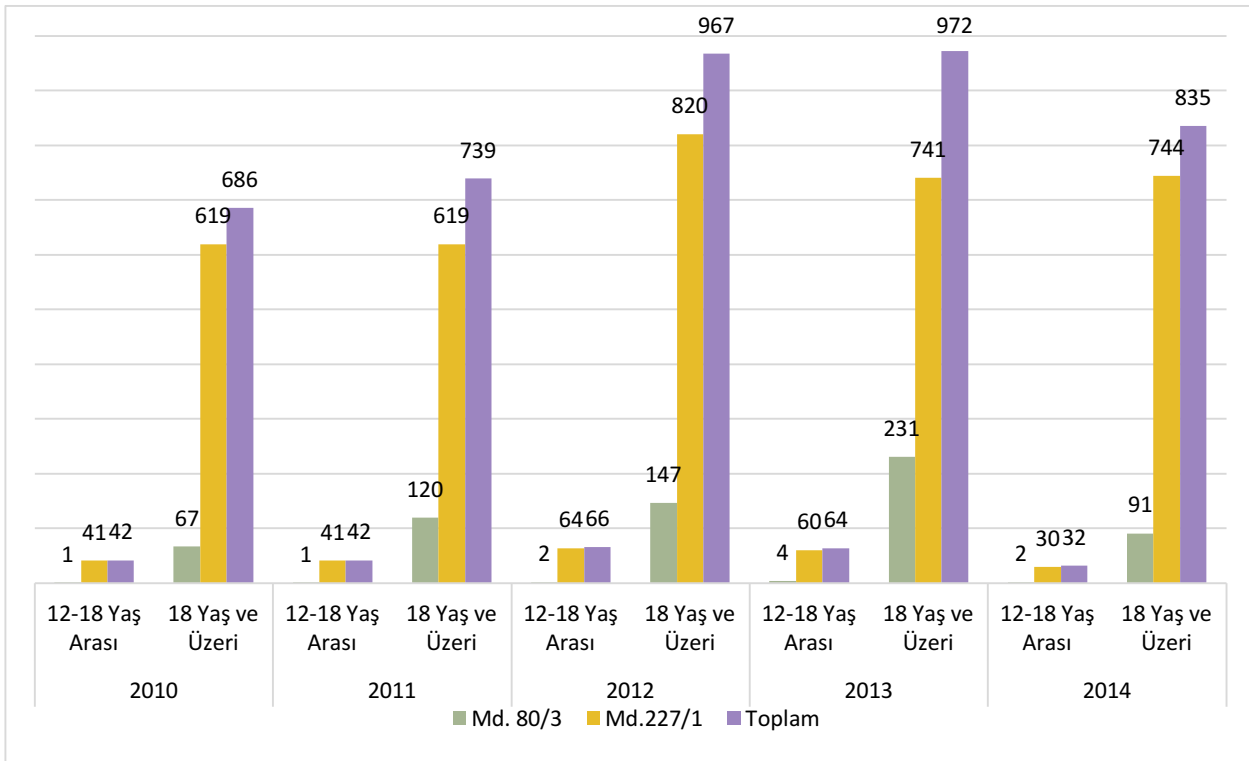
Çocuklara karşı işlenen cinsel suçları tanımlayan ilgili yasa maddelerinde, çocukların ticari cinsel sömürüsüne ilişkin net ifadeler yer almamaktadır. Ancak, Türk Ceza Kanununun insan ticareti ile ilgili olan 80. Maddesinin 3. Fıkrası ile aynı kanunun fuhuş ile ilgili olan 227. Maddesi 1. Fıkrası cinsellik amaçlı çocuk ticaretini işaret etmektedir⁴.

⁴ Md.80/3: *On sekiz yaşını doldurmamış olanların birinci fıkrada belirtilen (zorla çalıştırmak, hizmet ettirmek, fuhuş yaptırmak veya esarete tâbi kılmak ya da vücut organlarının verilmesini sağlamak gibi) maksatlarla tedarik edilmeleri, kaçırmaları, bir yerden diğer bir yere götürülmeleri veya sevk edilmeleri veya barındırılmaları*

Grafik 5'te 2010-2014 yılları arasında Ceza Mahkemelerinde ilgili kanunun 80/3 ve 227/1 maddeleri kapsamında açılan davalardaki 12-18 yaş arası ile 18 yaş ve üzeri sanık sayıları verilmiştir.

Grafik 5'e göre, 80/3 kapsamında yargılanan 12- 18 yaş arası çocuk sanık sayısı 2010 yılında 1, 2013 yılında 4 ve 2014 yılında 2'dir. 2010 yılında madde 227/1 kapsamında 12-18 yaş arası sanık sayısı 41 iken, 2012 yılında 64'e yükselmiş ve 2014 yılında 30'a düşmüştür. 2010-2014 yılları arasında, 12-18 yaş arası 246 çocuk, çocukların ticari cinsel istismarı ve sömürüsü olarak nitelendirilebilecek olan Md. 80/3 ve Md.227/1 kapsamında yargılanmıştır.

Grafik 5: Ceza Mahkemelerinde İnsan Ticareti (Md. 80/3) ve Fuhuş (Md.227/1) Kapsamında Açılan Davalarda Sanık Sayıları (2010-2014)

Kaynak: Adli İstatistikler, 2014

2010 yılında Md.80/3 kapsamında yargılanan 18 yaş ve üzeri sanık sayısı 67 iken, bu sayı 2013 yılında 231'e yükselmiş, 2014 yılında 91'e düşmüştür. Md.227/1 kapsamında yargılanan 18 yaş ve üzeri sanık sayısı 2010 yılında 619'dan 2012 yılında 820'ye yükselmiş, ardından 2014 yılında 744'e düşmüştür. 2010-2014 yılları arasında, Md.80/3 ve Md. 227/1 kapsamında açılan davalarda 18 ve üzeri yaş toplam sanık sayısı 4 bin 199'dur. Bu demek oluyor ki, 2010-2014 yılları arasında, 18 yaş ve üzeri 4 bin 199 kişi çocukların ticari maksatlarla cinsel olarak sömürüsüne işaret eden Md.80/3 ve Md.227/1 suçundan yargılanmıştır.

hallerinde suça ait araç fiillerinden hiçbirine başvurulmuş olmasa da faile aynı maddenin birinci fıkrasında belirtilen cezalar verilir. Md.227/1: Çocuğu fuhuşa teşvik eden, bunun yolunu kolaylaştıran, bu maksatla tedarik eden veya barındıran ya da çocuğun fuhuşuna aracılık eden kişi, dört yıldan on yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu suçun işlenişine yönelik hazırlık hareketleri de tamamlanmış suç gibi cezalandırılır

Kaynakça

Adalet Bakanlığı. (2014). *Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın Milletvekili Sezgin Tanrıkulu'nun Meclis Soru Önergesine 21 Ağustos 2014 tarihli Yazılı Cevabı (7/35141)* . Ankara.

Adli İstatistikler. (2014). *Adli İstatistikler Yayın Arşivi*. Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü: <http://www.adlisicil.adalet.gov.tr/> adresinden alındı

Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü. (2015). *Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması*. Ankara: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi.

TUİK. (2014). *MEDAS Merkezi Dağıtım Sistemi*. TUİK: <http://tuikapp.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr> adresinden alındı

